

Finanční právo III

Úvěrový trh

Co zahrnuje úvěrový trh

- Jedná se o úvěrové instituce (bank and investment company)
- Podle práva ČR: Banky a družstevní záložny

Prameny práva

- EU
 - Směrnice o kapitálových požadavcích 2013/36/EU (CRD) a nařízení (EU) č. 575/213 o obezřetnostních požadavcích (CRR, společně CRD IV)
 - Směrnice 2007/64/ES o platebních službách na vnitřním trhu (Payment Services Directive, PSD, zrušena na podzim roku 2015); směrnice (EU) 2015/2366 (PSD 2). Směrnice PSD 2 vstoupila v platnost dne 12. 1. 2016 a ve vnitrostátních právních předpisech musí být provedena do začátku roku 2018.
 - Směrnici doplňuje nařízení (EU) č. 924/2009 a nařízení (EU) č. 260/2012

Cíle evropské úpravy

- zavést moderní právní rámec pro úvěrové instituce, který je schopen reagovat na riziko a zohledňuje mezinárodní rámcovou dohodu Basilejského výboru pro bankovní dohled (Basel Committee on Banking Supervision) o kapitálových požadavcích úvěrových institucí (Basilej III)
 - zlepšení kapitálového základu, standardů likvidity, proticyklických opatření, pákového poměru a pokrytí úvěrového rizika protistrany
- vytváří jednotnou oblast pro platby v eurech (Single European Payment Area, SEPA).

Banka

- akciová společnost se sídlem v ČR, která **přijímá vklady od veřejnosti a poskytuje úvěry**
- má k výkonu těchto činností **bankovní licenci** udělenou ČNB
- § 1 odst. 1 zákona o bankách

Zánik bankovní licence

§ 7a odst. 1 zákona o bankách – **bankovní licence zaniká dnem,**

- kterým nabývá **právní moci rozhodnutí o odnětí licence,**
- ke kterému se **banka zrušuje,** pokud se zrušuje s likvidací,
- od kterého **podle rozhodnutí valné hromady dosavadní banka nadále nebude vykonávat činnost,** ke které je třeba licence,
- **výmazu banky z obchodního rejstříku,** pokud zaniká bez likvidace,
- ke kterému nabylo **právní moci rozhodnutí o zákazu činnosti banky** na území České republiky podle jiného právního předpisu.
- V souladu s § 7a odst. 3 zákona o bankách **nesmí banka ode dne zániku bankovní licence přijímat vklady a poskytovat úvěry** a provozovat další činnosti, **s výjimkou těch, které jsou nezbytné k vypořádání jejích pohledávek a závazků.** Do doby, než vypořádá své pohledávky a závazky, **se považuje za banku podle zákona o bankách.**
- Zánik bankovní licence **nemá za následek zrušení a zánik subjektu**

Odnětí bankovní licence

- **Sankční** – § 34 zákona o bankách
 - ČNB odejme bankovní licenci:
 - přetrvávání závažných nedostatků v činnosti banky
 - úpadek banky (x § 6 odst. 2 písm. a) insolvenčního zákona)
 - výše kapitálu banky
 - ČNB může odejmout bankovní licenci:
 - banka do 12 měsíců ode dne udělení bankovní licence nezahájila činnost
 - po dobu 6 měsíců nepřijímá vklady od veřejnosti nebo neposkytuje úvěry
 - žadatel v žádosti o bankovní licenci uvedl nepravdivé údaje nebo zamlčel podstatné údaje nezbytné pro posouzení žádosti o udělení bankovní licence
- **Na vlastní žádost** – neupraveno – podle § 7a odst. 1 písm. d) zákona o bankách zaniká bankovní licence dnem, od kterého podle rozhodnutí valné hromady dosavadní banka nadále nebude vykonávat činnost, ke které je třeba bankovní licence.
- § 35 odst. 2 zákona o bankách – ode dne PM rozhodnutí o odnětí bankovní licence **nesmí dotčená PO přijímat vklady a poskytovat úvěry** a provozovat další činnosti s výjimkou těch, které jsou nezbytné k **vypořádání jejích pohledávek a závazků**; do ukončení vypořádání **se považuje za banku** podle zákona o bankách

Družstevní záložna – Spořitelní a úvěrní družstvo

- družstvo se sídlem v ČR, kterému ČNB udělila **povolení k přijímání vkladů od jeho členů a k poskytování úvěrů jeho členům** (§ 1 odst. 2 zákona o spořitelních a úvěrních družstvech)
- není bankou a jeho podnikání se nepovažuje za provozování živnosti (§ 1 odst. 4 zákona o spořitelních a úvěrních družstvech)

Zánik povolení pro SÚD

- **dnem nabytí právní moci rozhodnutí o odnětí povolení** (§ 2a odst. 3 zákona o spořitelních a úvěrních družstvech)
- **dnem zrušení spořitelního a úvěrního družstva**
- **ke dni zápisu změny právní formy spořitelního a úvěrního družstva na akciovou společnost**, tj. pokud ČNB k takové přeměně udělila souhlas a současně rozhodla o udělení bankovní licence (§ 28g odst. 4 zákona o spořitelních a úvěrních družstvech)

Odnětí povolení pro SÚD

- **Sankční** – § 28g zákona o spořitelních a úvěrních družstvech
 - ČNB odejme povolení působit jako spořitelní a úvěrní družstvo:
 - při přetrvávání závažných nedostatků v činnosti spořitelního a úvěrního družstva. kapitálová přiměřenost spořitelního a úvěrního družstva (§ 28g odst. 3 zákona o spořitelních a úvěrních družstvech)
 - ČNB může povolení odejmout (§ 28g odst. 2 zákona o spořitelních a úvěrních družstvech):
 - spořitelní a úvěrní družstvo nezačalo podnikat do 12 měsíců ode dne udělení povolení
 - po dobu 6 měsíců nepřijímá vklady od členů nebo jim neposkytuje úvěry
 - žadatel v žádosti o povolení uvedl nepravdivé údaje nebo zamlčel podstatné údaje nezbytné pro posouzení této žádosti.
- **Na vlastní žádost** – neupraveno
- Na základě § 28h odst. 2 zákona o spořitelních a úvěrních družstvech nesmí dotčená právnická osoba ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o odnětí povolení **přijímat vklady a poskytovat úvěry** a provozovat další činnosti s výjimkou těch, které jsou nezbytné k **vypořádání jejích pohledávek a závazků**.
- Dnem nabytí PM rozhodnutí o odnětí povolení působit jako spořitelní a úvěrní družstvo se **spořitelní a úvěrní družstvo zrušuje** (§ 13 odst. 3 zákona o spořitelních a úvěrních družstvech)

Zrušení a likvidace banky

- § 36 zákona o bankách
- § 7a odst. 1 písm. b) zákona o bankách dnem zrušení banky s likvidací zaniká bankovní licence

Likvidátor banky

- **Jmenování**

- **fyzická osoba** (§ 8 odst. 9 ZoB)
- ne osoba, která má nebo měla zvláštní vztah k bance, která je nebo v posledních 5 letech byla auditorem banky nebo se jakýmkoli způsobem na auditu v bance podílela.
- jmenuje a odvolává **soud na návrh ČNB**. O návrhu ČNB soud rozhodne do 24 hodin od podání návrhu

- **Odměna**

- **stanoví ČNB** s přihlédnutím k rozsahu činnosti likvidátora

- **Hrazení nákladů likvidace a odměny**

- primárně **z majetku likvidovaného subjektu**
- v případě, že majetek likvidovaného subjektu nepostačuje, právní předpisy upravují další postup
- k provedení NOZ bylo vydáno **nařízení vlády č. 351/2013 Sb., kterým se určuje výše úroků z prodlení a nákladů spojených s uplatněním pohledávky, určuje odměna likvidátora, likvidačního správce a člena orgánu právnické osoby jmenovaného soudem a upravují některé otázky Obchodního věstníku a veřejných rejstříků právnických a fyzických osob** → jsou-li odměna a hotové výdaje náležející likvidátorovi jmenovanému soudem hrazeny **státem**, vyplácí tyto částky soud, který odměnu likvidátora určil

- **Povinnost likvidátora jednat s péčí řádného hospodáře**

Zrušení a likvidace Družstevní záložny

- § 13 zákona o spořitelních a úvěrních družstvech
- § 13 odst. 3 zákona o spořitelních a úvěrních družstvech → spořitelní a úvěrní družstvo se **zrušuje dnem nabytí právní moci rozhodnutí ČNB o odnětí povolení** k činnosti spořitelního a úvěrního družstva

Likvidátor Družstevní záložny

- **Jmenování**

- **fyzická nebo právnická osoba** splňující podmínky důvěryhodnosti a odborné způsobilosti podle § 2a odst. 5 zákona o spořitelních a úvěrních družstvech a která nemá nebo neměla ke spořitelnímu a úvěrnímu družstvu zvláštní vztah
- v posledních 5 letech prováděla audit nebo se jinak podílela na zpracování a vedení účetnictví spořitelního a úvěrního družstva
- jmenuje a odvolává **soud na návrh ČNB**. O návrhu ČNB soud rozhodne do 24 hodin od podání návrhu. Usnesení se dne, kdy bylo vydáno, vyvěsí na úřední desce soudu

- **Odměna**

- výši odměny likvidátora a její splatnost **stanoví ČNB** s přihlédnutím k rozsahu činnosti likvidátora.

- **Hrazení nákladů likvidace a odměny likvidátora spořitelního a úvěrního družstva**

- primárně **z majetku spořitelního a úvěrního družstva**
- v případě, že majetek spořitelního a úvěrního družstva nepostačuje na vyplacení náhrady hotových výdajů likvidátora a odměny likvidátora, vyplatí částky připadající na odměnu likvidátora a na jeho hotové výdaje **ČNB**, které tím vznikne pohledávka za spořitelním a úvěrním družstvem ve výši vyplacených částek

- **Povinnost likvidátora jednat s péčí řádného hospodáře**